posted by Willant on 20. apríl 2009 - 22:30
23.04.2009 - posledná úprava článku.

Palkovics László padja a Duna partján, História kamennej lavičky na brehu Dunaja **[1]**

Szerző: Pöltl Zoltán

Különös éke az esztergomi Duna partnak a Prímás szigeten magányosan, a város zajától távol álló Palkovics-pad. A vízparti utcabútor különösen napnyugtakor, a szerelmesek által látogatott, de érdemes megállni, leülni itt egy szusszanásnyira minden erre járónak.

Opustená lavička na Primaciálnom ostrove stráži tiché zákutia Dunaja už dlhých 73 rokov. Za mestom stojí majestátne ako drahokam. Je milovníkom ľudí hľadajúcich ticho v zhone veľkomesta a aj skrýšou pre zamilovaných. Pozrime si, ako sa sem vlastne toto kamenné dielo späté s históriou mesta dostalo.

[2] [3]

A Dunára néző kőpad 73 éve szemléli rendíthetetlen nyugalommal a vén folyó és környéke változásait, megpihenést, békét nyújtva a megfáradt arra járóknak háborúban, forradalomban, elnyomásban és békében egyaránt. A mára a város történelmével összeforró – később róla elnevezett - padot Palkovics László alispán építtette, és a pihenőhelybe vésett, saját maga írt verse megpecsételte e különös utcabútor hivatását: „Gyönyörködöm a lenyugvó napban, Felkeresem magányos padom, Távol itt a kisváros zajától, Újra derül fáradt homlokom.”

De ki is volt Palkovics László?

Sokan, akik e helyen gyönyörködnek a Duna ívén megcsillanó naplementében, vagy a folyón úszkáló, kenyérért kuncsorgó hattyúkban és vadkacsákban, nem is tudják talán, hogy milyen fontos szerepet töltött be a pad névadója Esztergom életében. Palkovics László édesapja, Palkovics Károly 1849-ben vármegyei és városi kormánybiztos volt Esztergomban, illetve Esztergom megyében. 1861-ben aztán a város alispánjává választották, fia László pedig „nem esett messze az almafától”, hiszen ő maga is betöltötte ezt a tisztséget később. Az emlékpad névadója, Palkovics László 1900-ban lépett a vármegye szolgálatába. A tehetséges fiatalember először közigazgatási gyakornok, egy év múlva szolgabíró, 1906-tól aljegyző, majd főjegyző, pár év múltán a párkányi járás főszolgabírója, végül 1918-ban alispán lett. A történetírás szerint 1933-ban bekövetkezett haláláig város-és járásvezetői tisztségében való helytállásáért köztiszteletnek örvendett. Palkovics halála után a tisztelet mellett az emlékezés is helyet kapott, Esztergom, a nagyformátumú jellemre gondolva feliratot helyezett el Palkovics László kedvenc pihenőhelyénél. Ezen felül a volt Vármegyeháza épületének dísztermében – a nemes férfiú előtti tisztelgésként – a város Palkovics László olajfestményét is kiállította, amely máig megtekinthető.

A második világháborút követő évtizedekben a nagyközönség számára egyedüliként a Palkovics pad emlékeztetett az egykori alispánra. A városi legendák, kedves szerelmes történetek fontos helyszínévé vált emlékpadhoz helyi szokások egész sora köthető. Ezek között az egyik „legbájosabb” kitétel, hogy addig nem is tartottak egy lányt vagy fiút igazán szerelmesnek, amíg a Duna mögötti felvidéki tájnál lenyugvó nap pirosas fényében nem csókolódzott a Palkovics padnál. Amiatt is alkalmas volt a könnyű légyottok helyszínének választani az emlékpadot és romantikus környezetét, mert az a nagy Duna parti sétány egyfajta végállomásánál található. A Prímás sziget e ponttól válik kicsit „dzsungelesebbé”, a városi civilizáció és a vadvilági környezet határa pont az emlékpadnál található.

A köznyelv mögött élő utcai szleng pedig egyenesen becézgette a kedves helyet és röviden csak „Palkó pad”-nak nevezte, nevezi. A mai esztergomiak, illetve a városba látogatók is szívesen tartózkodnak itt, a nagy folyó partja e helyütt öblösödik ki valamelyest, ez az évek óta egyre bátrabb és falánkabb vadkacsa és hattyú falkák számára is remek terület. A korzózó párok így már nemcsak egy-egy idilli csókra térnek meg az emlékpad páholyra emlékeztető kényelméhez, de gyerekes családok is szívesen jönnek ide hattyúkat etetni.

Kamenná lavička Ladislava Palkovicsa pri Dunaji

Autor - szerző: Pöltl Zoltán
Preklad: Willant Zoltán

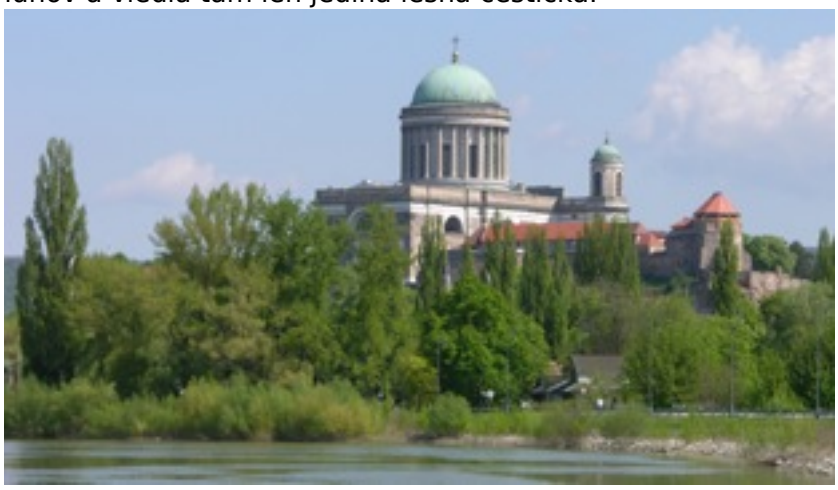
Opustená lavička na Primaciálnom ostrove stráži tiché zákutia Dunaja už dlhých 73 rokov. Za mestom stojí majestátne ako drahokam. Je milovníkom ľudí hľadajúcich ticho v zhone veľkomesta a aj skrýšou pre zamilovaných. Pozrime si, ako sa sem vlastne toto kamenné dielo späté s históriou mesta dostalo.

Lavičku dalo vybudovať mesto a stalo sa obľúbeným miestom odpočinku Ališpána menom Palkovics Lászlo. Jeho otec zastával významnú funkciu, bol mestským a župným zmocnencom celej Ostrihomskej župy od roku 1849. Neskôr ho v roku 1861 vymenovali za "Alispána" (sudca a hospodársky správca šľachty pozn. prekl.)

Jablko nepadlo ďaleko od stromu. Syn László bol v roku 1900 menovaný do služieb Ostrihomskej župy ako zástupca notára. Neskôr pôsobil ako verejný správca a za necelý rok bol menovaný za "Iudex nobilium". V roku 1918 bol menovaný za "Alispána". Podľa kroník sa tešil veľkej úcte až do smrti, ktorá ho zastihla v roku 1933. Na počesť za dlhoročné služby mestu, bola umiestnená pamätná tabuľa na jeho obľúbenom mieste odpočinku, lavičke. V bývalom Ostrihomskom župnom sídle je dodnes zachovaná olejomaľba tohto služobníka mesta.

V dávnych - nedávnych časoch bola lavička opradená mnohými legendami. Ozajstní zaľúbenci sa sem aspoň raz museli vybrať a dať si osudový bosk pri západe slnka, ktorý spečatil ich spoločnú cestu životom. Bolo to takto preto, lebo lavička bola až do roku 2001 Ukrytá v húštine Dunajských luhov a viedla tam len jediná lesná cestička.

Po vybudovaní mosta sa všetko zmenilo, obchvat centra mesta bol vybudovaný týmto smerom a lavička sa ukázala v plnej kráse aj pre náhodných turistov, stala sa obľúbenou zastávkou pocestných. Rodiny s deťmi tu kŕmia celý rok labute, rybári ich zase zlostne odháňajú. Kde - tu sa zastaví unavený turista alebo psíčkar. Ale sú aj takí čo sem pravidelne prichádzajú odpočívať s knihou v ruke. Čaro miesta sa zachovalo, dokonca možno zveľadilo napriek tomu, že okolie sa zmenilo na nepoznanie. Jediné, čo sa stratilo nadobro, je ticho okolitej prírody.

The Palkovics Bench is a special jewel of the Danube bank of Esztergom, far from the noise of the town, on Primate’s island. The stone bench has been whitnessing the changes of the old river and its surroundings for 73 years.

But who was László Palkovics?

His father, Károly Palkovics was a commissioner of the town and county of Esztergom in 1849. In 1861 he was elected sup-prefect. His son, László „didn’t fall far from the tree”, since he himself held this position later. The denominator of the memory bench, László Palkovics stepped into the county's service in 1900.

The talented young man first became an administrative trainee, and „Iudex nobilium” a year later, Deputy Clerk in 1906, then town clerk, chief administrative officer of the Párkány district, finally he became the sub-prefect in 1918 after a couple of years. According to historiography he was much admired until his death in 1933 because of his commitment to his job as a town and district leader. After Palkovics’s death he recieved remembrance in addition to ths admiration. Esztergom –thinking this man with great format- put up a sign at his favourite resting place and also placed his oil painting in the saloon of the former county hall as a salute to the noble man.

Adresa zdroja (modified on 23.04.2009 - 22:29):http://sturovo.com/drupal/content/palkovics-laszlo-padja-duna-partjan-historia-kamennej-lavicky-na-brehu-dunaja

Odkazy
[1] http://sturovo.com/drupal/content/palkovics-laszlo-padja-duna-partjan-historia-kamennej-lavicky-na-brehu-dunaja [2] http://sturovo.com/drupal/259%23eng [3] http://sturovo.com/drupal/259%23slov